

AZPEITIA 2025 PLAN ESTRATEGIKOA

**EKINTZA
PLANAREN
LABURPEN
EXEKUTIBOA**

**Laguntza teknikoa:
ENEA eta IKERTALDE**

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

INGURUMEN ETA LURRALDE
POLITIKA SAILA
DEPARTAMENTO DE MEDIO AMBIENTE
Y POLÍTICA TERRITORIAL

udalsarea21

jasangarritasunerako udalerrien euskal sarea
red vasca de municipios hacia la sostenibilidad

AZPEITIA 2025 PLAN ESTRATEGIKOA

EKINTZA PLANA 2013-2020 – Laburpen exekutiboa

2013ko iraila

ZUZENDARITZA FAKULTATIBOA: Azpeitiko Udala

Eneko Etxeberria. Alkatea
Izaskun Ceciaga. Ingurumen Teknikaria

LAGUNTZA TEKNIKOA

ENEA eta IKERTALDE

Ana López. Nekazal Ingeniaria (Enea)
Ainhoa Mitxelena. Enpresen Administrazio eta Zuzendaritzan Lizentziatua (Ikertalde)
Ainhoa Gea. Industri Injenieria (Enea)
Susana Torregaray. Geologian lizentziaduna (Enea)

Eskertza: Lan hau Udalsarea 21etik jasotako laguntzari esker egin da.

Laburpen exekutiboa

AZPEITIA 2025 PLAN ESTRATEGIKOA

Azpeitiak 2025 urtera begirako **Plan Estrategikoa** du. Udalerriko garapen eredu berri baten oinarriak finkatu eta **iraunkortasunaren aldeko apustua** sendotzen duen plana hain zuzen. Bertan, hiri antolamendua, ingurumena, garapen ekonomikoa eta justizia soziala modu integralean jorratzen dira.

Udalerriko sektore ezberdinak ordezkatzeko dituzten eragileekin batera landu da Plana, eta epe luzeko ikuspegi eta **elkarren arteko bide berria** marraztu nahi izan da.

Plana, egungo testuingurua eta **gastu publikoaren euspena** eta baliabideen arrazoizko erabileraren beharra kontuan hartuz egin da. Udal kudeaketan eraginkortasun maila altuagoa lortzea eta eskumenen esleipenean bikoizketak saihestea izan dira planaren oinarri.

Krisi ekonomikoak gogor astindu du Azpeitia, horregatik, udalerriko **garapen ekonomikoari eta enpleguaren bultzadari** pisu eta protagonismo berezia eman zaio. Eszenatoki honetan, egungo egoerari gogor heltzearen, udalak lidergo zuzena izan nahi du.

Lana fase desberdinetan garatu da:

- Hasieran, egoeraren **DIAGNOSTIKOA** egin da, udalerriko egoera ekonomikoa eta soziala ezagutzeko asmoz. Honez gain, kultura, euskera eta kirolarekin erlazionatutako gaiak ere aztertu egin dira. Diagnostikoan, udalerriko egungo gabezi edo ahultasun nagusiak identifikatu dira, gogor heldu beharreko gai zehatzak mahai gainean jarritz.

- Jarraian, Planaren **FORMULAZIO ESTRATEGIKOA** egin da, hau da, 2025 urtera begira ikuspegia definitu, hainbat xede ezarri eta planaren helburu estrategikoak identifikatu dira.
- Ondoren, arlo soziala eta ekonomikoa jorratzen dituen **EKINTZA PLAN**aren formulazioa egin da eta horretarako, diagnostikoan identifikatutako gabezi edo ahultasunak kontuan hartu dira.
- Azkenik, Ekintza Plan hau eta 2010ean onartu eta indarrean dagoen Agenda 21eko Planarekin batu egin dira, **AZPEITIA 2025 PLAN ESTRATEGIKOA** osatuz.

PROZESUAREN GAKO NAGUSIAK

Azpeitia 2025 Plan Estrategikoa egiteko prozesuak berezitasun edo gako ezberdinak izan ditu, horien artean, ondoko hauek azpimarratu daitezke:

- **Prozesu berritzaile eta eraginkorra.** Prozesua berritzailea izan da eta oso egoera berezi baten neurrira egin da. Honez gain, lana ahalik eta modu eraginkorrenean egin da, aurretik egina eta indarrean zegoen lan guztia aprobetxatuz, eguneratuz eta elementu berriekin batuz.
- **Alkatearen lidergoa.** Alkatearen lidergoa eta inplikazio zuzena, prozesuaren gako nagusienetarikoa bat izan da. Hau dela eta, Plana datozen urteetako udalaren estrategia bihurtu da.
- **Indarra hartzen joan da.** Prozesuan zehar indarra hartzen joan den proiektua izan da eta hasiera batean berrikuste partzial bat izan behar zuen proiektuak, udalerriko Plan Estrategikoa izaten amaitu du.
- **Parte-hartze prozesu integratua:** parte-hartze prozesua kudeatzeko hiru mahai sortu dira, non herritarrak, udal eta eskualdeko teknikariak eta politikariak elkartu diren. Hiru mahaiak modu paraleloan egin dute lan prozesu osoan zehar, elkarren artean konexio puntuak lortuz.
- **Eskualdeko ikuspegia.** eskualdeko eragileek parte-hartze zuzena izan dute prozesu osoan zehar. Honek beste ikuspuntu bat eman dio proiektuari eta guztiz aberastu du.
- **Herritarren mahaia.** Herritarren inplikazioa eta erantzuna oso positiboki baloratu da, eta etorkizunera begira, kontuan hartu beharreko , talde eragile bat sortu dela esan daiteke. Parte hartzaileek, udalerrria bere osotasunean ikusteko gaitasuna azaldu dute, bakoitzak dituen interes pertsonalak alde batera utzi eta udalerriko ondasun komuna helburu izan dute.

Alkatearen lidergoa eta parte-hartze prozesu integratua prozesu honen gako azpimarragarrienak izan direla aipa daiteke, etorkizunera begira, oinarri sendoak finkatu direlarik.

- **Planaren jarraipen eredua.** Urtero Planaren jarraipena egingo da, planteatutako helburuak zenbateraino betetzen ari diren neurtzeko eta, aldi berean, martxan jartzen ari diren ekintzekin zer nolako emaitzak lortzen ari diren baloratzeko. Honetaz gain, eta ebaluazioaren balorazioan oinarrituz, ondorengo urtean martxan jar daitezkeen jarduerak ere programatuko dira, aurrekontuekin lotzen saiatuz, horrela bakarrik bermatuko baita Planaren gauzatzea.

PARTE-HARTZE MEKANISMOAK

Parte-hartze planteamendua udalak jada martxan zituen mekanismoetan oinarrituta egon da. Herritarren parte hartze mekanismoa definitzeko garaian, *Denon Artean* prozesuarekin integratu nahi izan da, mekanismo paraleloak saihesteko.

Gauzak horrela, hiru mekanismo edo mahai sortu dira:

Herritarren mahaia

Udalerriaren sektore ezberdinak ordezkatzen dituzten eragile ezberdinez osaturiko taldea da (lehen sektorea, enpresa, hezkuntza,...). Alde batetik, *Denon Artean* prozesuan parte hartzen duten eragileak izan dira, beste eragile batzuk udaletik gonbidapen zuzena jaso dute, arlo desberdinek ordezkapena bermatzeko eta gainera, deialdi guztiak irekiak egin dira udalerriko edonori bertaratzeko aukera emateko.

Teknikarien mahaia

Udal sail guztietako ordezkariak hartu dute parte, baita eskualdeko garapen ekonomikoaz eta landa garapenaz arduratzen diren erakunde ezberdinen ordezkariak ere.

Politikarien mahaia

Talde honetan udal gobernu taldeak zein oposizioak parte hartu du. Prozesu osoan zehar, teknikari zein politikarien mahaian landutakoa Mahai honetara ekarri da, proiektuaren une garrantzitsuenen segimendua eginez.

EKINTZA PLANAREN EZAUGARRI NAGUSIAK

Azpeitia 2025 Plan Estrategikoa **11 lerro estrategikoetan** egituratzen da, guztira, **55 programa** eta **257 ekintza** jasotzen dituelarik.

Hauek dira, hain zuzen, Plan honen ezaugarri nagusiak:

Plan Estrategikoa, 2012 eta 2013 urteetan eginiko arlo sozial eta ekonomikoari buruzko hausnarketan eta 2010ean onartutako ingurumen Planean oinarritzen da.

Guztira 257 ekintza jasotzen dira. Ekintza hauek 2013 eta 2020 urteen zehar aurrera eramatea planteatzen da, beti 2025. urterako zehazten diren helburu estrategikoak aintzat hartuz.

- Plan hau **bi planen batura** da: 2010ean onartua eta oraindik indarrean dagoen Agenda 21eko Plana eta prozesu honen bitartez egin berri den arlo soziala eta ekonomikoa jorratzen dituen Plana. Agenda 21eko Planak jasotzen dituen ekintzak guztiak zuzenean txertatu dira, baina unea aprobetxatu da, hondakin eta energiari buruzko bi lerroak berrikusi eta egungo egoerari ahalik eta gehien egokitzeko.

- Ekintzak **epe motz, ertain eta luzera begira** planteatu dira. Aldi berean, lehentasunaren arabera ere, sailkatzen dira, hau da, **lehentasun altuko, ertaineko eta baxuko ekintzak** daude. Plan honek premiazkoak diren egungo arazo edo gabeziei erantzuna emateko ekintzak jasotzen ditu eta, datozen 8 urteetara begira, udalerraren garapen iraunkorrerako bide berriak zabaltzen lagunduko dituzten ekintzak ere bai.
- Bestalde, ekintza bakoitzak bere **exekuzioaren eta segimenduaren ardura duen eragile bat** esleitura dauka, horrela, ekintzaren martxan jartzea eta segimendua bermatuta geratzen dira.

Planaren eduki nagusiak jarraian laburbiltzen dira:

Garapen ekonomikoa eta enpleguari dagokienez

- Planak, datozen urteetarako udalerriko **garapen ekonomikoa** bultzatzeko planteamendua jasotzen du. Izan ere, garapen ekonomikoa eta **enpleguaren eremuak** Ekintza Planaren garrantzi edo pisu handieneko gaiak dira.
- **Udalak** arlo honetan **lidergo zuzena** izan nahi du. Horretarako, eskualde mailan sektore ekonomiko guztiak bultzatu eta hauen lehiakortasuna sustatzen laguntzen duten erakundeekin elkarlanean, aritzea planteatzen da, baliabide propioak erabiliz.
- Udalerriko **sektore ekonomiko ezberdinak** bultzatzeko ekintzak jasotzen dira: nekazal eremuan, sektore industrialean, merkataritzan eta turismo arloan, hain zuzen ere.
- Sektore guztietan **enplegua** sortu eta **lan merkaturatzea** erraztu, **ekintzailetasuna** bultzatu eta iraunkortasun zein berdintasun baloreak enpresa arloan txertatzeko ekintza ezberdinak proposatzen dira.
- Garapen profesionala eta langabetuen lan merkaturatzea errazteko dagokion **heziketa** sustatzea bilatzen da. Heziketa enpresen beharretara ahalik eta modu aproposenean egokitzea planteatzen da, lanbide heziketan arreta berezia jarritz.

Eremu sozialei dagokienez

- Plan honek **gizarte segmentu** ezberdinei zuzendutako ekintzak jasotzen ditu: hirugarren adina, haur, nerabe eta gazteak eta etorkinak besteak beste. Etorkinei dagokienean, politika asistentzialetatik politika interbentzionistetarako pausua ematean jartzen da arreta.
- Bestalde, **parekidetasunaren** aldeko apustu sendoa egitea proposatzen da, udal barnetik hasita. Zentzu honetan, gai hau guztiz zeharkakoa denez, Plan osoan zehar berdintasun ikuspegia txertatu da.
- **Etxebizitza sozialak** eta alokairua sustatzeko ekintza ezberdinak jasotzen dira, udalerrian hutsik dauden etxebizitzak merkatura ateratzea errazteko neurri ezberdinak sustatuz.
- Azkenik, udaleko **gizarte zerbitzuek** diru laguntzak emateaz gain, herritarrei beste hainbat zerbitzu ere eskaintzen dizkiela ezagutarazi nahi da, sail honen itxura hobetu nahian.

Kultura, euskara eta kirol eremuei dagokienez

- Kultura arloan, Planak eragile ezberdinen **programazio bateratua** lantzean jartzen du atentzioa (Kultura saila, San Agustin eta gainerako elkarte eta sailek elkarlanean), bertan Kultur Mahaiaren inplikazioa eta jarraipen zuzena bultzatuz.

- Euskarari dagokionez, Azpeitian **euskararen erabilera** oso altua denez, beste tokietan eman ezin diren pausoak emateko aukera dago. Zentzu honetan, euskararen erabilera lan munduan sustatzea proposatzen da, euskara gutxien erabiltzen den eremua baita. Honetaz gain, 4. profilerat hartzeko baliabideak hala nahi duen herritar ororen esku jarri eta sustapen lana egitea planteatzen da.
- **Kirol eremuari** dagokionez, alde batetik, **Plan bat garatzea** proposatzen da, gai honetan jarraitu beharreko ildo edo lerro nagusiak eta plangintza zehatz bat finkatzeko asmoz. Bestalde, beste ekintzen artean, kirol eskaintza egungo eskaerari egokitzea planteatzen da.

Lurraldearekin erlazionatutako gaiei dagokienez

- Lurralde antolamenduaren eremuan, Planak zehazten duen irizpide nagusienetarikoa bat **lurzorua berrerabiltzea** da, egoitza garapen berriak utzitako lur hutsetan ezartzea lehenetsiz.
- Udalerriko **etxebizitzaren birgaiketa** bultzatzen da, bai hiri eremuan, bai landa eremuan.
- Bestalde, **ondare arkitektonikoa eta historikoa** mantendu, kontserbatu eta, behar den neurrian, birgaitzen joatea planteatzen da, udalerriak daukan ondare aberatsa balorean jartzeko asmoz.
- Landa eta natur eremuei dagokienez, **paisaia eta bioaniztasuna** balioan jartzea proposatzen da, horretarako lurzoru ez urbanizagarrietan kontserbazio eta hobekuntzarako irizpideak barneratu beharko dira.
- Honez gain, udalerriko **fauna eta floraren** kontserbaziorako ekintzak jasotzen dira, baita eremu berde eta espazio irekien garapena eta hobekuntza ere.
- Hala ere, esan beharra dago, Ekintza Plana onartu berri den **Hirigintza Antolamendu Plan Orokorra** jasotzen dituen zehaztasunei egokitu behar ko dela.

Parte-hartze eta barne koordinazioari dagokienez

- Planak **barne koordinaziorako mekanismoen** beharra mahai gainean jartzen du, horri erantzuna emateko, egitura egonkorra sortu eta beharrezko baliabideak eskaintzea proposatzen da.
- Bestalde, udal langile zein herritarrei zuzenduriko iraunkortasunari buruzko **sentsibilizazioa** bultzatzea planteatzen da.
- Planak udal eta herritarren arteko **komunikazioa** hobetu eta errazteko asmoz, komunikabide berriak irekitzea eta zabaltzeko beharra jasotzen du.
- Eta honekin lotuta, **herritarren parte-hartzeari** bultzada inportantea emateko asmoa ere jasotzen da..

Ingurumenari lotutako gai ei dagokienez

- Planak ingurumenari lotutako gai edo eremu ezberdinak jorratzen ditu. Horien artean, prozesu honen bitartez, **hondakin eta energiari** buruzko lerroei garrantzi berezia eman zaie eta bertan jasotzen diren ekintzen eguneraketa egin da.
- Hondakinei dagokienez, Planak **prebentzioan eta kontsumo arduratsuan** jartzen du atentzioa. Proposatzen diren ekimen ezberdinen artean, auzokonposta eta autokonposta sustatzea aipa daitezke.
- Energiaren eremuan, **kontsumo eraginkorraren** aldeko ekintzak pisu handienekoak dira, bai udal mailan (argiteria publikoan eta ekipamenduetan), bai etxebizitzetan eta, orokorrean, sektore guztietan.
- Honez gain, Planak **uraren kudeaketa** iraunkorra eta udalerriko jarduerak eta udalak berak sor ditzaketen **ingurumen inpaktuak murrizteko** ekintzak jasotzen ditu, horretarako kontrolak hobetu, prebentzio neurriak hartu eta udalean **erosketa eta kontratazio publiko berdea** ezartzeko planteamendua egiten da.

